

Utbildningsnämnden

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport: Grundläggande granskning

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört grundläggande granskning för att bedöma om nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att utbildningsnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten. Svar önskas senast den 21 maj 2021.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Ånge kommuns revisorer

Roger Sundin
Ordförande

Alf Hallén
Vice ordförande

Grundläggande granskning - utbildningsnämnden

Rapport

Ånge kommun

KPMG AB

2020-02-02

Antal sidor 8

Ånge kommun
Grundläggande granskning - utbildningsnämnden

2020-02-02

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Kommentarer till granskning år 2019	4
4	Resultat av granskningen	5
4.1	Målstyrning	5
4.2	Ekonomistyrning	6
4.3	Uppföljning av intern kontroll	7
5	Slutsats och rekommendationer	8

Ånge kommun

Grundläggande granskning - utbildningsnämnden

2020-02-02

1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden behöver se över arbetet med styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål och vidta åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans. Vi bedömer även att nämnden behöver förstärka arbetet med intern kontroll.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden:

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 4.1
- att alltid upprätta en handlingsplan när underskott prognostiseras, se avsnitt 4.2
- att se över arbetet med intern kontroll, se avsnitt 4.3

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Resultatet av granskningen ligger till grund för revisorernas ansvarsprövning tillsammans med övriga granskningar.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— Kommunallagen (2017:725)

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

— Dokumentstudier av underlag från nämnden

— Intervjuer med nämnden

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande för utbildningsnämnden och förvaltningschef för utbildningsförvaltningen.

3 **Kommentarer till granskning år 2019**

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2019. Utbildningsnämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

Målstyrning

Nämndens målarbete mot kommunfullmäktiges mål följs bland annat inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och redovisas till nämnden vid tertial- och delårsrapport samt vid årsbokslut. Delredovisningar som leder mot målen finns i nämndens årsklocka för systematiskt kvalitetsarbete. Årsklockan revideras av utbildningsnämnden.

Ekonomistyrning

Utbildningsnämnden har efter revisionens granskning arbetet för en ekonomi i balans. Under 2019 har utbildningsnämnden gjort avvikelser och sett ökade kostnader för bidragsbelopp, interkommunal ersättning, skolskjutsar och fler barn i förskolan. Även vuxenutbildningen har avvikelser mot budget då verksamheten har ökat antal vuxenstuderande. Inför budget 2020 har justeringar gjorts för att möte ökade kostnader. Under senare delen av 2019 och vidare under 2020 har utbildningsnämnden och förvaltningen haft stöd av ekonomichef med täta uppföljningar. Redovisningar har även gjorts i kommunstyrelsen.

Internkontroll

Internkontrollplanen godkänns av nämnden och ingår i kommunens regelbundna uppföljning av mål och budget för året. Arbetet med internkontroll redovisas till nämnden vid tertial och delårsrapport samt vid årsbokslut. Delredovisningar finns i nämndens årsklocka för systematiskt kvalitetsarbete.

Nämnden anser att riskanalysen nu utgår från verksamheternas processer och de kontroller som redan är inarbetade. Följande kontrollpunkter är framtagna i riksinventeringen och ses som särskilt viktiga att kontrollera/följa upp.

- Kompetensförsörjning
- Behörighet
- Systematiskt kvalitetsarbete (Huvudmannens åtagande)
- Referenstagning
- Sjukfrånvaro

4 Resultat av granskningen

4.1 Målstyrning

Ånge kommun har en vision som sträcker sig fram till 2020 och lyder enligt följande: *"Kommunen har en atmosfär av närhet och nytänkande som gör den attraktiv att leva, bo och verka i"*. Vidare har kommunfullmäktige i *Mål och Prioriteringar Budget 2020 Ekonomisk plan 2021–2022*¹ fastställt tre övergripande mål (strategiska insatsområden) för perioden 2014–2020.

- Levande näringsliv
- Utbildnings och kompetensförsörjning
- Det goda livet

I enlighet med Ånge kommuns styrmodell har utbildningsnämnden föreslagit² mål som ska beakta kommunens vision och strategiska insatsområden som kommunfullmäktige fastställt i *Mål och Prioriteringar*. För nämndens samtliga tre mål framgår mått på vad som ska mätas, däremot saknas prioriterade aktiviteter.

Vi har tagit del av måluppföljning per sista augusti och noterar att nämnden har följt upp samtliga verksamhetsmål med tillhörande prioriterade aktiviteter. Av dessa bedömer nämnden två mål som uppfyllda. Vad gäller målet avseende att fler elever ska känna sig trygga i skolan framgår att nämnden bedömer målet som delvis uppfyllt trots att de tillhörande måttens utfall först kommer att presenteras och analyseras i samband med årsredovisningen.

4.1.1 Bedömning

Utbildningsnämnden har inte fastställt någon egen verksamhetsplan utan målen är inarbetade i det kommungemensamma dokumentet för mål och prioriteringar.

Vi konstaterar att ett antal av nämndens mått till grund för nämndens mål endast följs upp en gång per år vilket medför att det blir svårt att fatta beslut om måluppfyllande åtgärder. Vi anser att nämnden bör säkerställa att samtliga mål har tydligt utformade mått som är möjliga att regelbundet följa upp i syfte att konkretisera och effektivisera arbetet med målstyrning.

Nämnden bör även regelbundet följa upp målen och om avvikelser konstateras besluta om måluppfyllande åtgärder.

Vi rekommenderar därför att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

¹ KF 2019-11-25 § 81

² UN 2019-04-17 § 38

4.2 Ekonomistyrning

Utbildningsnämnden föreslog den 28 augusti 2019³ i enlighet med kommunfullmäktiges beslut⁴ besparingar i budget 2020, drygt 3 mnkr. Besparingsförslaget innebar enligt beslutet ett minskat anslag för musikskolan motsvarande 1 mnkr och besparingar motsvarande 2 mnkr inom utbildningsnämndens övriga verksamhetsområden.

Utbildningsnämnden antog den 11 december 2019⁵ en budget, 206,6 mnkr i enlighet med kommunfullmäktiges beslut⁶ vilket är en ökning med 13 mnkr jämfört med det ursprungliga förslaget.

Nämnden har följt upp ekonomin månadsvis.

Vi har tagit del av delårsrapporten per sista augusti, samma rapport som för kommunen som helhet. Resultatet uppgår till -1,7 mnkr och helårsprognosen uppgår till -4,5 mnkr. Prognosen förklaras av ökade kostnader för interkommunal ersättning för grund- och gymnasieskola till följd av minskat antal elever samt ökade kostnader för vuxenutbildning och grundsärskola till följd av ökat antal elever och fler anpassningar än tidigare beräknat.

Med anledning av det prognostiserade underskottet beslutade nämnden den 18 november 2020⁷ att uppdra till förvaltningschefen att tillsammans med kommunledningen och kommunstyrelsen vidta åtgärder inför eventuell ramjustering när det gäller vuxenutbildningen inför kommande år.

4.2.1 Bedömning

Vi noterar att nämnden per sista augusti redovisar ett större underskott. Några åtgärder för att komma till rätta med underskottet har inte redovisats, utöver åtgärderna inför år 2021. Vi rekommenderar att handlingsplan alltid upprättats när underskott prognoserats.

³ UN 2019-08-28 § 70

⁴ KF 2019-06-17 § 41

⁵ UN 2019-12-11 § 114

⁶ KS 2019-11-25 § 81

⁷ UN 2020-11-18 § 113

4.3 Uppföljning av intern kontroll

Utbildningsnämnden beslutade den 11 december 2019⁸ att anta internkontrollplan för år 2020. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar fem punkter, ligger en upprättad riskanalys.

Av internkontrollplanen framgår beskrivning, metod och när kontrollerna ska genomföras för fyra av de fem kontrollmomenten.

Vi har tagit del av uppföljning av internkontroll per sista augusti och noterar att nämnden har följt upp fyra av fem kontrollmoment varav två kontroller visar på mindre avvikelser. Vad gäller kontrollmomentet avseende vakanser samt rekrytering framgår att det fortfarande saknas behöriga lärare och att tidsbegränsad åtgärd blir att tillsätta vikarier. För avvikelserna gällande sjukfrånvaro framgår att den stora påverkansfaktorn kan härledas från Covid-19.

4.3.1 Bedömning

Vi konstaterar att fyra av fem kontrollmoment är identiska med föregående års internkontrollplan. Vi anser, liksom föregående år, att risk- och väsentlighetsanalysen bör utgå från verksamheternas processer och de kontroller som redan är inarbetade i processernas styrning. På så sätt kan brister eller avsaknad av inarbetade kontroller i processerna upptäckas och åtgärdas i förebyggande syfte. Därav bör uppföljningen av den interna kontrollen avseende kontrollmoment vara inriktad på att kontrollera följsamhet till de redan inarbetade kontrollerna i processerna samt identifiera brister i dessa kontroller.

⁸ UN 2019-12-11 § 116

Ånge kommun
Grundläggande granskning - utbildningsnämnden

2020-02-02

5 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden behöver se över arbetet med styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål och vidta åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans. Vi bedömer även att nämnden behöver förstärka arbetet med intern kontroll.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden:

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 4.1
- att alltid upprätta en handlingsplan när underskott prognostiseras, se avsnitt 4.2
- att se över arbetet med intern kontroll, se avsnitt 4.3

Datum som ovan

KPMG AB

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Klara Engström
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.